

Lichte neigings tot felheid

Het heeft even geduurd sinds Apple de thunderbolt-aansluiting introduceerde, maar nu heeft zo'n beetje elke zichzelf respecterende fabrikant een interface op de markt die dit protocol gebruikt. Focusrite's nieuwe thunderbolt-serie heet Clarett, waarvan we hier het topmodel 8 Pre X onder de loep nemen.

door Wessel Oltheten > wessel@interface.nl

Focusrite heeft altijd begrepen dat looks van apparatuur belangrijk zijn; naast een goede klank natuurlijk. Nu schoten ze wat dat betreft niet altijd raak – de Flintstones-achtige Green-serie deed pijn aan mijn ogen – maar er zaten ook pareltjes tussen, zoals de laboratoriumachtige ISA-serie of de blauwe masteringapparatuur. De Clarett 8 Pre X heeft gelukkig veel weg van de befaamde Red-serie, met zijn dikke rode frontplaat, metalen draaiknoppen en zware 2u-hoge behuizing.

De naam 8 Pre X zegt het al: er zijn acht microfoonversterkers aan boord, die je ook allemaal als lijningang kunt gebruiken via een gebalanceerde jack. Twee van de voorversterkers hebben bovendien nog een hoog-ohmige instrumentingang. De gewenste ingangsmoedus kies je overigens vanuit de bijbehorende software, net als de mysterieuze Air-functie die je per voorversterker kunt inschakelen. Hiermee bootsen de voorversterkers de impedantie en frequentierespons van Focusrite's ISA transformator-gebaseerde voorversterkers na. Het is een soort preset-eq, die met name het hoog benadrukt. Alle analoge ingangen hebben daarnaast een schakelbaar laag-filter en polariteitsomkering.

In en uit

De Clarett 8 Pre X heeft acht analoge lijnuitgangen en twee monitoruitgangen, allemaal elektronisch gebalanceerd op jackaansluitingen. Om het aantal in- en uitgangen uit te breiden zijn er twee adat-i/o-poorten, die je op lage samplerates (44,1 of 48kHz) zestien extra kanalen geven, terwijl die capaciteit halveert

INFO

- **prijs incl.:** Clarett 8 Pre X € 1.299,- Clarett 8 Pre € 999,-
- **distributie:** Algarn Benelux, +32 33 344750
- **internet:** www.algarnbenelux.be, www.focusrite.com

SPECIFICATIES

- thunderbolt audio-interface met totaal: 26 audio-inputs en 28 audio-outputs (analoog + digitaal)
- samplerates: 44,1kHz, 48kHz, 88,2kHz, 96kHz, 176,4kHz, 192kHz
- 8 analoge ingangen met phantom power, phase reverse, high pass-filters en Air-feature op elk kanaal
- 2 instrumentingangen
- 10 analoge uitgangen
- stereo s/p-dif-i/o
- 2 adat-i/o
- 2 onafhankelijke koptelefoonaansluitingen
- 6-segment multichannel hardwaremeter
- mid-in/out
- wordclock-i/o
- Focusrite Control software
- mixer + plug-in-suites
- Softube: Time & Tone Pack, SAR-1R Reverb, Tube Delay, Saturation Knob
- Red 2 & Red 3 aax/au/vst-plugin suite

bij hogere samplerates (88,2 of 96kHz). Daarnaast zijn er ook nog twee kanalen s/p-dif-i/o op coaxiale stekkers (of optisch als je daar je adat-poorten voor wilt offeren), wat het totaal op 26 ingangen en 28 uitgangen brengt. Het systeem kan synchroniseren aan wordclock en heeft ook midi-i/o. Het enige wat ontbreekt, is een thunderbolt-uitgang, waardoor je geen andere thunderbolt-apparatuur in serie met de Clarett 8 Pre X kunt gebruiken. Ik kan me voorstellen dat dit een bewuste keuze is van Focusrite, om goede prestaties van de driver te kunnen garanderen. Maar twee Clarett's in serie gebruiken om de hoeveelheid in- en uitgangen te verdubbelen, is er dus niet bij.

De Clarett heeft twee hoofdtelefoonversterkers, al hebben die geen eigen da-convertors. Sterker nog, ze zijn altijd verbonden met respectievelijk lijnuitgang 7-8 en 9-10. Het is jammer dat je niet in de bijbehorende Focusrite Control software kunt kiezen dat de hoofdtelefoons de monitoruitgangen dupliceren, zodat je de lijnuitgangen vrij houdt om bijvoorbeeld tegelijk een mengtafel of andere externe apparatuur te voeden. Het systeem is wel heel flexibel wat betreft monitormixen, want elke hoofdtelefoonversterker kun je voorzien van zijn eigen mix gemaakt in de Control-software. De Clarett kun je ook als een bescheiden monitorcontroller gebruiken; hij heeft een (aan elk paar analoge uitgangen toewijsbare) volumeknop en schakelaars voor dim en mute op het frontpaneel. Het is fijn om voor deze veelgebruikte functies fysieke knoppen te hebben; wat dat betreft zou een knop voor talkback ook welkom zijn geweest. Die functie biedt de Clarett echter niet, dus zul je dat zelf vanuit je daw moeten regelen, of met een los systeem.

Behalve het gebruikelijke controlepaneel

De mysterieuze Air-functie maakt me even aan het schrikken

en monitormixer krijg je Softube's Time & Tone Pack (reverb, delay en saturation) plus twee Focusrite plug-ins bij de Clarett. De Red 2 equalizer en Red 3 compressor zijn emulaties van de originele Focusrite hardware, die als vst/au/aax-plugin werken. Het zijn cpu-efficiënte processors die toch behoorlijk veelzijdig zijn; ideaal om als default-channelstrip in te zetten. Ze klinken overigens een stuk beter dan de opties die standaard met veel daw's worden meegeleverd.

Een andere onverwachte extra is dat de driver over een loopback-functie beschikt, waarmee het mogelijk wordt om virtuele ingangen op te nemen in je daw. Dit werkt op een vergelijkbare manier als rewire of Soundflower, en het laat je bijvoorbeeld audio uit je webbrowser opnemen of standalone software-instrumenten in je sequencer integreren (in combinatie met een ander systeem voor virtuele midiverbindingen). Windows-ondersteuning is door Focusrite aangekondigd, iets wat niet vanzelfsprekend is voor thunderbolt-interfaces. Toch zijn er ook Windows-laptops met thunderbolt-poorten

op de markt, evenals goedkope pci-e-uitbreidingskaarten voor desktopsystemen.

Onrealistisch

De opnamen die ik met de Clarett maak, klinken prima. Het geluid is schoon en solide van klank, met een lichte neiging tot felheid. Het klinkt iets minder rustig en vol dan een aantal (veel) duurdere losse voorversterkers waar ik hem mee vergeleek, maar het is zeker niet verkeerd. Alleen toen ik de Air-functie aanzette, schrok ik. Het effect daarvan is zo sterk, dat ik het bijna altijd te veel vond. Dan had ik liever een echte transformator aan het werk gehoord, die het geluid warmer maakt in plaats van dat het alleen

nog maar veel helderder en dunner wordt. Goede transformators zijn in deze prijsklasse een onrealistische eis, maar de Air-functie is er zeker geen verving voor, ook al suggereert Focusrite van wel. Air komt wel van pas als je van extreem nabij opneemt; dan brengt de extra helderheid het forse laag van het nabijheidseffect weer in balans, al zou ik in de meeste gevallen liever een equalizer gebruiken. Enfin, met de basis-klank van de voorversterkers is gelukkig helemaal niets mis.

Gebruiksvriendelijk

Op het controlepaneel van de Clarett kun je zelf de samplerate waarop de convertors werken instellen, onafhankelijk van de audio die je vanuit het Mac OS afspeelt. Dat betekent dat er altijd samplerate-conversie op de achtergrond draait om audio van verschillende bronnen te kunnen synchroniseren aan de interne klok van de Clarett. Vanuit puristisch oogpunt is dat niet de beste oplossing, maar het is wel gebruiksvriendelijk en blijkt in de praktijk goed te klinken. Zodra je de driver aanspreekt vanuit een audio-applicatie wordt de samplerate ingesteld op die van je project, en kun je ook zelf de buffergrootte kiezen. Het blijkt dan geen enkel probleem – ook niet op een wat oudere MacBook – om op lage buffergroottes (64 samples) op te nemen.

Het is een aangename verrassing dat de Controle software bij het inschakelen van de interface vraagt of je de laatst gemaakte monitormix die in de interface zelf is opge-

slagen wilt gebruiken, of dat de software-instellingen die mix moeten overschrijven. Zo kun je gemakkelijk de volgende dag met dezelfde monitormix verder werken als het zo uitkomt, of zelfs van computer wisselen zonder je instellingen kwijt te raken. Het is uiteraard ook mogelijk de monitormix in de computer op te slaan als snapshot.

Conclusie

Qua klank van de conversie heeft de Clarett het prima voor elkaar; ik hoor niets van de problemen en het vermoeiende geluid waar goedkopere modellen mee te kampen hebben. Zoals bijna altijd krijg je waar je voor betaalt, en daarmee belandt deze interface in de hogere regionen van het middensegment. Toch vind ik dat Focusrite het in deze prijsklasse bovengemiddeld goed doet qua geluidskwaliteit. De hoofdtelefoonversterkers klinken prettig en hebben voldoende vermogen, de analoge ingangen kunnen met hoge signaalniveaus overweg, van ruis of interferentie is geen spoor te bekennen en het hele apparaat voelt heel degelijk aan. Tel daar de uitbreidingsmogelijkheden via adat bij op, en je hebt een kloppend hart voor je studio dat je niet snel zult ontgroeien. ■

HET OORDEEL

- degelijk gebouwd
- prijs-kwaliteitverhouding
- plug-ins zijn meer dan een bonus
- geen thunderbolt-uitgang voor daisy chaining
- nut Air-functie is beperkt
- geen talkback

Red 2 equalizer

Red 3 compressor